

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Tdo/43/2026
Identifikačné číslo spisu:	4423010053
Dátum vydania rozhodnutia:	19.08.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Bargel
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:4423010053.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Emila Klemaniča a JUDr. Martina Ľuptáka, PhD., MBA, na neverejnom zasadnutí konanom 19. augusta 2026 v Bratislave, v trestnej veci obvineného C. W. pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona a iné, o dovolaní menovaného podanom proti rozsudku Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 1To/129/2023, z 20. februára 2024 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky, sp. zn. 4T/6/2023, z 19. októbra 2023

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného C. W. o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky, sp. zn. 4T/6/2023, z 19. októbra 2023 bol obvinený C. W. uznaný za vinného zo spáchania zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona v súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona, ktorého sa dopustil na skutkovom základe, že:

„spoločným konaním v presne nezistenom čase okolo 14.00 h dňa 25. septembra 2022 pri tržnici na ulici U. S. v meste Š., neďaleko autobusovej stanice na mieste verejnosti prístupnom, napadli poškodeného S. M., narodeného XX. N. XXXX v L., občana Maďarska, trvale bytom L., A., D. Č.. XX tým spôsobom, že po tom ako spolu popíjali alkoholické nápoje, obžalovaný C. W. pristúpil k poškodenému a bez dôvodu mu dal dve facky, následne poškodenému obžalovaná U. D. strekla slzotvorný plyn do očí, v dôsledku čoho stratil videnie, a vtedy ho obžalovaný Š. G. udrľ päsťou do tváre, následkom čoho spadol na zem, kde k nemu pristúpil jeden z obžalovaných a odopol mu čiernu tašku značky Puma, ktorú mal prevesenú cez plece, v ktorej mal peňaženku s hotovosťou vo výške 52,92 EUR /21.500,- HUF/ a 20,- EUR tiež mu z vrečka vytiahol mobilný telefón značky LeRee a obžalovaní odišli, následne sa obžalovaní Š. G. a U. D. vrátili za poškodeným a žiadali od poškodeného PIN kód na odomknutie telefónu, ktorý im poškodený odmietol poskytnúť, následne mu obžalovaná U. D. uviedla, že ak tak neurobí, ešte raz ho postrieka slzotvorným plynom, nakoľko im neuviedol PIN kód k telefónu, tak obžalovaný Š. G.Á. poškodenému predmetný mobilný telefón zlomil a vrátil do vaku na kabáte a jeden z obžalovaných mu stiahol dole topánky, ktoré mal poškodený obuté, pričom obžalovaní

spoločným konaním poškodenému S. M., narodenému XX. N. XXXX v L., občanovi Maďarska, trvale bytom L., A., D. Č.. XX spôsobili škodu odcudzením a poškodením vecí vo výške 62,50 EUR a odcudzením finančnej hotovosti mu spôsobili škodu vo výške približne 20,- EUR a 52,92 EUR (21.500,- HUF).“

Za to bol obvinenému C. W. podľa § 188 ods. 2 Trestného zákona, s použitím § 38 ods. 2, ods. 4 Trestného zákona, § 36 písm. k) Trestného zákona, § 37 písm. h), písm. m) Trestného zákona, § 41 ods. 1 Trestného zákona uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 9 (deväť) rokov, pričom ho súd podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona na výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia. Podľa § 73 ods. 2 písm. d), ods. 5 Trestného zákona s poukazom na § 74 ods. 1 Trestného zákona súd obvinenému uložil ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací na podklade odvolania obvineného (ako aj Š. G. a U. D.) rozhodol rozsudkom, sp. zn. 1To/129/2023, z 20. februára 2024 tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. b), písm. d), ods. 3 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok v časti - vo výroku o treste a ochrannom opatrení týkajúceho sa obvineného C. W. a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku obvinenému podľa § 188 ods. 2 Trestného zákona, s použitím § 38 ods. 2 Trestného zákona, § 37 písm. k) Trestného zákona, § 37 písm. h) Trestného zákona, § 41 ods. 1 Trestného zákona, uložil úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov, pričom na výkon uloženého trestu odňatia slobody ho zaradil, podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona, do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia. Podľa § 73 ods. 2 písm. d), ods. 5 Trestného zákona a § 74 ods. 1 Trestného zákona súd obvinenému uložil ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou.

Proti rozsudku krajského súdu podal obvinený C. W. prostredníctvom ustanoveného obhajcu JUDr. Martina Gancznera dovolanie s poukazom na dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku [zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu], § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku [rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom] a § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku [rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť].

Obvinený vo vlastnoručne podanom dovolaní doručenom najvyššiemu súdu 3. decembra 2026 v podstate namietal, že zmenou dosiahnutou v odvolacom konaní bolo iba zníženie trestu uloženého okresným súdom. V ostatnej časti ostal rozsudok okresného súdu nezmenený, nakoľko krajský súd sa stotožnil s rozsudkom okresného súdu, a to aj napriek tomu, že súd nezohľadnil všetky dôkazy a sčasti vychádzal z nesprávneho vyhodnotenia okolností spáchania skutku, zásadným spôsobom porušil jeho právo na spravodlivý proces a zásadu in dubio pro reo, pričom má za to, že celé trestné konanie vykazovalo známky nezákonnosti, a to z dôvodu chýb a nezákonnosti vznesenia obvinenia. Ďalej konkretizoval, že zo skutkovej vety rozsudku okresného súdu vyplýva, že sa dopustil prečinu výtržníctva, pričom skutky smerujúce k zločinu lúpeže sú v skutkovej vete pripisované buď Š. G.C. alebo U. D., pretože subjekt trestného činu v skutkovej vete je označený ako „jeden z obžalovaných“. Okresný súd mal za preukázané, že práve obvinený odopol a zobral poškodenému tašku, v ktorej mal peňaženku, telefón a taktiež, že obvinený mal zobrať poškodenému topánky, pričom ho usvedčujú len spoluobžalovaní, ktorých výpovede sa menili, odporovali si a boli vylúčené inými dôkazmi, pričom poukázal aj na výsledky expertízy DNA a nesprávny záver súdu ohľadne toho, že výsledok DNA nevylučuje, že predmetné veci držal, a preto mal za to, že skutková veta rozsudku nie je v súlade s výsledkami dokazovania. Napokon obvinený namietal, že súd sa s jeho obhajobnými argumentami nevysporiadal, čím porušil jeho právo na obhajobu závažným spôsobom. Toto pochybenie nebolo napravené ani krajským súdom.

Následne podal obvinený dovolanie aj prostredníctvom obhajcu, v ktorom v podstate namietal:

„Nesprávnosť a nezákonnosť dokazovania vidím v tom, že súd na hlavnom pojednávaní nevypočul poškodeného a pri rozhodovaní o vine vychádzal z výpovede poškodeného, ktorá bola na hlavnom pojednávaní prečítaná podľa § 263 ods. 3 písm. a) Trestného poriadku. Takýto podľa názoru obvineného

nesprávny postup bol odôvodnený tým, že poškodený sa nedostavil na hlavné pojednávanie, nebolo mu možné doručiť predvolanie na hlavné pojednávanie a ani vypátrať miesto jeho pobytu. V tejto súvislosti poukazujem na zásadu bezprostrednosti a ústnosti na hlavnom pojednávaní a som toho názoru, že súd nevykonal všetky možné úkony na zistenie miesta pobytu poškodeného a doručenie predvolania, prípadne nezabezpečil iný spôsob jeho výsluchu napr. telemostom z Maďarska, keďže ide o maďarského občana. Uvedeným postupom bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu keďže obvinený W., ako i obhajoba nemohla klásť poškodenému otázky na hlavnom pojednávaní, pričom táto potreba vzišla aj z dôvodu, že došlo k zmene výpovedí spoluobžalovaných od momentu výpovede poškodeného v prípravnom konaní, ktorá bola prečítaná na hlavnom pojednávaní, a preto bolo potrebné klásť poškodenému aj iné otázky, ako boli zodpovedané poškodeným v prípravnom konaní. Obvinený nedal súhlas na čítanie výpovede poškodeného z prípravného konania. Výpoveď poškodeného bola zásadný dôkaz pre uznanie viny, ktorý mal byť vykonaný výsluchom poškodeného na hlavnom pojednávaní, a to aj z dôvodu rozpornosti výpovedí obžalovaných. Taktiež namietam, že výrok rozsudku nie je v súlade s ustanovením § 163 ods. 2 Trestného poriadku podľa ktorého výrok, ktorým sa obžalovaný uznáva za vinného, alebo ktorým sa spod obžaloby oslobodzuje, musí presne označovať trestný čin, ktorého sa výrok týka, a to nielen zákonným pomenovaním a uvedením právnej kvalifikácie, ale aj uvedením miesta, času a spôsobu spáchania, prípadne aj s uvedením iných skutočností potrebných na to, aby skutok nemohol byť zamenený s iným, ako aj uvedením všetkých zákonných znakov vrátane tých, ktoré odôvodňujú určitú trestnú sadzbu.

Vo výroku odsudzujúceho rozsudku v skutkovej vete sa uvádza '..., následne k nemu pristúpil jeden zo spoluobžalovaných a odopol mu čiernu tašku značky puma, ktorú mal prevesenú cez plece, v ktorej mal peňaženku s hotovosťou vo výške 52,92 Eur (21.500 HE) a 20 Eur a tiež mu z vrečka vytiahol mobilný telefón značky LeRee a obžalovaní odišli preč ...'

Podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona, kto proti inému použije násilie alebo hrozbu bezprostredného násillia v úmysle zmocniť sa cudzej veci dopustí sa trestného činu lúpeže. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že jedným z kvalifikačných znakov trestného činu lúpeže je zmocnenie sa cudzej veci, a preto je nevyhnutné, aby v skutkovej vete bolo jasne uvedené, ktorá osoba sa zmocnila cudzej veci alebo mala úmysel zmocniť sa cudzej veci, inak výrok odsudzujúceho rozsudku nie je v súlade s § 163 ods. 2 Trestného poriadku s poukazom na ustanovenie § 188 ods. 1 Trestného zákona. Takýto výrok je aj nejasný a neurčitý, je zameniteľný. Uvedeným je naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Zároveň poukazujem na podanie obvineného z 1. decembra 2025 doručené na Najvyšší súd Slovenskej republiky 3. decembra 2025, ako súčasť tohto dovolania.“

Obvinený C. W.Á. navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky, po vyslovení porušenia zákona, zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu a okresného súdu, ako aj chybné konanie, ktoré im predchádzalo a prikázal, aby okresný súd vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadrila prokurátorka, ktorá uviedla:

„Dovolanie vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku odsúdený v podstate dovodí tým, že súd nevykonal všetky možné úkony na zistenie miesta pobytu poškodeného a nezabezpečil iný spôsob výsluchu napr. telemostom z Maďarska, čím bolo porušené právo na obhajobu. Na tomto mieste považujem za podstatné uviesť, že obsahovým vymedzením označeného dovolacieho dôvodu dovolateľ celkom jednoznačne namieta správnosť a úplnosť skutkových zistení, ktorých posudzovanie nepatrí do kompetencie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní o podanom dovolaní. Z Trestného poriadku síce vyplýva právo obžalovaného, ako strany v trestnom konaní, navrhnúť vykonanie dokazovania, respektíve jeho doplnenia, uvedenému právu však nekorešponduje povinnosť súdu takémuto návrhu vyhovieť, iba o ňom rozhodnúť, čo vo veci konajúci súd učinil. Mám za to, že postup oboch súdov bol správny a zákonný.

Okrem vyššie uvedeného mám tiež za to, že nevykonanie dokazovania v rozsahu a spôsobom navrhovaným obžalovaným na hlavnom pojednávaní nespadá a ani nemôže spadať pod dovolateľom označený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ale pod dôvod uvedený v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Právo na obhajobu v zmysle ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku možno chápať ako vytvorenie podmienok na plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého práva na obhajobu. Právo na obhajobu je upravené vo viacerých

ustanoveniach Trestného poriadku, ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva na obhajobu obvineného v rôznych štádiách trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví v postavení obvineného v trestnom konaní, samo osebe nezakladá dovolací dôvod. Vzhľadom na vyššie uvedené konštatujem, že neboli naplnené dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Dovolací dôvod podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku nebol v dovolaní obvineného C. W. z 1. decembra 2024 a ani v dovolaní zo 17. apríla 2026 bližšie špecifikovaný, a teda ani odôvodnený, pričom z obsahov dovolaní možno vyvodit', že obvinený C. W. pod týmto dôvodom namieta porušenie práva na spravodlivý proces, ako aj procesné rozhodnutie Okresného súdu Nové Zámky, keď sudca prvostupňového súdu na hlavnom pojednávaní 14. septembra 2023 rozhodol uznesením o postupe podľa § 263 ods. 3 písm. a) Trestného poriadku, na základe čoho bola prečítaná výpoveď poškodeného z prípravného konania, v ktorej poškodený popísal priebeh skutku, keďže ani po opakovaných pokusoch o predvolanie poškodeného S. M., ktorého sa pokúšal súd na hlavnom pojednávaní vypočúť dožiadaním súdu v Maďarsku prostredníctvom videokonferencie, sa na základe vykonaných previerok pobytu nepodarilo zistiť jeho súčasný pobyt. Mám za to, že Okresný súd Nové Zámky postupoval správne a zákonne, keď prečítal výpoveď poškodeného z prípravného konania, pretože boli splnené zákonné podmienky v zmysle § 263 ods. 3 písm. a) Trestného poriadku a to, že výsluch poškodeného v prípravnom konaní bol vykonaný zákonným spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniam Trestného poriadku, keďže poškodený pre pobyt v cudzine a na neznámom mieste bol nedosiahnuteľný a zároveň poškodený bol v prípravnom konaní vypočutý kontradiktórnym spôsobom pri zachovaní práv obhajoby. Dodávam, že prítomní, v tom čase obžalovaní Š. G. a C. W., nemali k čítaniu zápisnice o výsluchu poškodeného z prípravného konania pripomienky. Dovolateľ ďalej namieta, že nemohol v rámci svojej obhajoby klásť poškodenému otázky vzhľadom na meniace sa výpovede spoluobžalovaných, avšak súd vo výpovedi poškodeného nevzhliadol žiadne podstatné nepresnosti či rozpory, pre ktoré by nemohol vo veci rozhodnúť aj bez opätovného vypočutia poškodeného na hlavnom pojednávaní, ktorý bol nedosiahnuteľný.

Podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom. Vykonanie dôkazov súdom spôsobom, ktorý je aj v rozpore so zákonom, je ďalším dôvodom dovolania. Uvedený dovolací dôvod možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď rozhodnutie súdu je založené na dôkazoch, ktoré neboli na hlavnom pojednávaní vykonané, resp. neboli vykonané zákonným spôsobom. Skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch získaných nezákonne, musí byť z obsahu spisového materiálu zrejmé a nemožno ju vyvodzovať na základe toho, že by sa mali inak vyhodnocovať existujúce už vykonané dôkazy. Dovolací dôvod v tomto prípade nemožno vyvodzovať len zo skutočnosti, že súd nevykonal všetky dôkazy, ktoré navrhol obvinený, prípadne že vykonané dôkazy nevyhodnotil podľa jeho predstáv. Za naplnenie tohto dovolacieho dôvodu nemožno považovať zistenie skutku súdom na podklade dôkazov vykonaných na hlavnom pojednávaní v súlade so zákonom, a teda nemožno vyvodit', že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom. V danom prípade obžalovaný namieta prečítanie výpovede poškodeného z prípravného postupom podľa § 263 ods. 3 písm. a) Trestného poriadku, ktorý postup je však s poukazom na vyššie uvedené potrebné považovať za zákonný a procesne správny. Číže postup súdu prvého stupňa pri vykonávaní dôkazov bol zákonný, a všetky dôkazy súdom prvého stupňa boli vykonané zákonne. Vzhľadom na uvedené zastávam názor, že neboli naplnené dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

Dovolanie vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku sa týka údajne nesprávneho právneho posúdenia zisteného skutku. Obvinený C. W. považuje za nesprávny a nezákonný výrok v skutkovej vete odsudzujúceho rozsudku, týkajúci sa zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného poriadku, kedy nebola presne určená osoba, ktorá sa mala zmocniť vecí poškodeného po fyzickom útoku, pričom páchatel' skutku bol špecifikovaný všeobecným slovným spojením '... k nemu pristúpil jeden zo spoluobžalovaných a odopol mu čiernu tašku značky puma, ktorú mal prevesenú cez plece, v ktorej mal peňaženku s hotovosťou vo výške 52,92 EUR /21,500 HUF/ a 20,- EUR tiež mu z vrečka vytiahol mobilný telefón značky LeRee a obžalovaní odišli'. Okresný súd Nové Zámky v odôvodnení rozsudku sp. zn. 4T/6/2023 jasne a dostačujúcim spôsobom uviedol, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia opiera a akými úvahami sa spracovával pri hodnotení vykonaných dôkazov. V odôvodnení súd aj

konkrétne určil, že obvinený C. W. odopol poškodenému tašku, v ktorej mal peňaženku a peniaze a následne poškodenému zobral aj tenisky. Okresný súd Nové Zámky zároveň sa vyjadril k argumentom C. W., o ktoré opieral svoju obhajobu a to, že on poškodeného iba fyzicky napadol, avšak mu nič neodcudzil, pričom táto verzia bola vyvrátená vykonaným dokazovaním, najmä výpoveďami obžalovaného Š. G. a obžalovanej U. D., ktorí bez pochybností označili C. W. ako osobu, ktorá zobrala poškodenému tenisky a peniaze. Odchýlky vo výpovediach obžalovaného Š. G. s poškodeným boli vysvetlené odstupom času, pričom obžalovaný Š. G. sa na hlavnom pojednávaní pridŕžoval svojej výpovede z prípravného konania. Poškodený taktiež potvrdil fyzické napadnutie C. W., ktorého opoznal aj počas rekognície. Okresný súd Nové Zámky zároveň v odôvodnení aj poukázal na spolupáchateľstvo podľa § 20 Trestného zákona s tým, že všetci obžalovaní útočili na poškodeného a zobrali poškodenému veci, pričom na vyvodenie trestnej zodpovednosti za trestný čin lúpeže postačuje účasť všetkých obžalovaných na samotnom konaní, a to v takom rozsahu, že jeden z obžalovaných poškodeného fyzicky napadne a druhý mu zoberie veci. V danom prípade taktiež boli všetci traja obžalovaní uzročení s tým, že obvinený C. W. chce poškodeného olúpiť a v tom úmysle aj všetci traja konali. Z uvedeného dôvodu mám za to, že obe rozhodnutia sú založené na správnom právnom posúdení zisteného skutku, v danej veci nebolo zistené ani preukázané nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia, vina obvineného bola dostatočným spôsobom a bez akýchkoľvek pochybností preukázaná, a to na podklade dôkazov vykonaných v prípravnom, ako aj v súdnom konaní. Vzhľadom na uvedené zastávam názor, že neboli naplnené dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Som toho názoru, že súd I. a súd II. stupňa sa pri svojom rozhodovaní nedopustili žiadnych hmotnoprávných ani procesných pochybení. Rozhodnutie súdu I. stupňa a súdu II. stupňa považujem za zákonné a dostatočne odôvodnené, pričom v rámci trestného konania na súde bol skutkový stav, správnosť a úplnosť ktorého dovolací súd nemôže skúmať a meniť (veta za bodkočiarkou ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku), náležitým spôsobom zistený prostredníctvom dôkazov, ktorých vykonaním bolo preukázané, že sa stal skutok, pre spáchanie ktorého bol C. W. obžalovaný, tento je trestným činom a spáchal ho obvinený. Obvinenému bol súdom II. stupňa uložený trest odňatia slobody, ktorý rešpektoval všetky ustanovenia Trestného zákona vzťahujúce sa na ukladanie trestov.

Poukazujem na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5Tdo/66/2024, z 21. novembra 2024, ktorým bolo podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného C. W. odmietnuté, pričom z obsahu uvedeného rozhodnutia vyplýva, že obvinený C. W. uplatnil obdobné dovolacie dôvody, ako v dovolaniach z 1. decembra 2023 a 17. apríla 2024.

S ohľadom na vyššie uvedené skutočnosti som názoru, že v danej trestnej veci nie sú dané dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g), písm. i) Trestného poriadku, ktoré s poukazom na spôsob rozhodnutia súdu II. stupňa, ani tento súd nevzhliadol vzhľadom na ustanovenie § 317 ods. 1 Trestného poriadku, v zmysle ktorého odvolací súd na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku. Preto v zmysle ustálenej judikatúry, ak podané dovolanie iba formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pritom v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu, ide o dovolanie, ktoré je potrebné podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuť (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5Tdo/7/2019, z 20. februára 2019).“

Prokurátorka navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 382 písm. c) dovolanie obvineného C. W. odmietol.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Trestného poriadku) skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku) prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), osobou oprávnenou na podanie dovolania (§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že podané dovolanie spĺňa obligatórne náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a dospel k záveru, že dôvody dovolania nie sú splnené.

Najvyšší súd poznamenáva, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, pričom nielen z označenia

tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku. V porovnaní s dôvodmi, ktoré opodstatňujú podanie odvolania, sú dovolacie dôvody koncipované podstatne užšie. Je tomu tak z dôvodu, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Právoplatnosť súdneho rozhodnutia v sebe poníma jeho faktickú nezmeniteľnosť (formálna právoplatnosť) a záväznosť (materiálna právoplatnosť). Preto sú možnosti podania dovolania - vrátane dovolacích dôvodov - striktné obmedzené, aby sa potenciálne „širokým“ uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala v rámci konania pred dovolacím súdom ďalšia riadna opravná inšancia a dovolanie nebolo chápané len ako ďalšie odvolanie.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Jednou zo základných zásad trestného konania je zásada práva na obhajobu, vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 9 Trestného poriadku. Právo na obhajobu je zakotvené v čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, v čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a tiež v čl. 6 ods. 3 písm. b), písm. c), písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a patrí k základným atribútom spravodlivého procesu, keďže zabezpečuje aj rovnosť zbraní medzi obvineným na jednej strane a prokurátorom na druhej strane. Zmyslom tohto práva je zaručiť ochranu zákonných záujmov a práv osoby, proti ktorej sa konanie vedie, pretože bezchybné rešpektovanie práva na obhajobu je dôležitým predpokladom vydania zákonného a spravodlivého rozhodnutia. Tento dovolací dôvod možno úspešne uplatňovať len vtedy, ak právo na obhajobu bolo porušené zásadným spôsobom.

Zásada „práva na obhajobu“ vyjadruje požiadavku, aby v trestnom procese bola zaručená ochrana práv a záujmov osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, a je teda nevyhnutým prostriedkom výkonu súdnictva smerom k ochrane základných práv a slobôd. Jej legislatívne vyjadrenie a reálne zabezpečenie svedčí v podstate nielen o stupni demokracie v trestnom procese daného štátu, ale vo svojej podstate jej realizácia v čo najširšom meradle je nielen v záujme osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, ale v záujme celej spoločnosti, pretože toto právo neplynie len z ochrany práv jednotlivca, ale aj zo záujmu štátu na zistenie pravdy. Právo na obhajobu sa zaručuje ako základné právo fyzickej osoby podliehajúce všetkým pravidlám, ktoré sa uznávajú pri ochrane základných práv a slobôd a možno ho vnímať aj ako prostriedok nastoľujúci spravodlivú rovnováhu medzi verejnými záujmami, ktoré sú predmetom ústavnej ochrany.

Konštantná judikatúra právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Platný Trestný poriadok obsahuje celý rad ustanovení, ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva obvineného, charakteristické pre príslušné štádium trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo o sebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Zo znenia tohto ustanovenia totiž jednoznačne vyplýva, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod. V praxi to znamená, že o zásadné porušenie práva na obhajobu pôjde najmä vtedy, ak obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby.

V úzkej spojitosti s právom na obhajobu treba vnímať právo strany na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Právo strany na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia spočíva v troch nasledujúcich a vzájomne sa dopĺňujúcich rovinách:

- a) je korelátom práva účastníka konania prednášať návrhy, argumenty a námietky, aby na tieto dostal od súdu náležitú odpoveď,
- b) predstavuje jednu zo záruk, že „výkon spravodlivosti“ (justice in procedural effect, resp. justice in action) nie je arbitrárny (svojvoľný), nepriehľadný, a že rozhodovanie verejnej moci je kontrolované verejnosťou,
- c) vytvára predpoklad pre účinné uplatnenie opravných prostriedkov, ktoré má strana konania k dispozícii.

Napriek nespornému významu vyššie rozvedeného práva strany trestného konania na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia nejde o právo absolútne. Povinnosť súdu odôvodniť svoje rozhodnutie nemožno interpretovať v tom zmysle, že by zahŕňalo podrobnú odpoveď na každý argument strany konania (Van Hurk v Holandsko, resp. Ruiz Torija v Španielsko). Podstatnou je v tejto súvislosti povinnosť súdu vyhodnotiť a v odôvodnení rozhodnutia zareagovať na hlavné námietky účastníka konania (Donadze v Gruzínsko) a riadne posúdiť tvrdenia, argumenty a dôkazy predložené stranou konania (opätovne vid' napr. Van Hurk v Holandsko). Na podklade takéhoto postupu súdu je potom možné posúdiť, či bolo konanie ako celok spravodlivé. Mlčanie odvolacieho súdu ohľadom zákonnosti odmietnutia vykonania dôkazov navrhnutých obvineným odporuje myšlienke spravodlivého procesu (Krasulya v. Rusko).

Dovolací súd nemôže skúmať hodnotenie dôkazov ako ani „kvalitatívnu správnosť“ úvah súdov nižších stupňov vo vzťahu k dostatočnosti dôkazného podkladu pre nimi vnímané zistenie skutkového stavu v miere spoľahlivej a obsahovo spôsobilej pre rozhodnutie vo veci samej. Dovolací súd rovnako nemôže (výnimku predstavuje procesná situácia, ak je dovolateľom minister spravodlivosti; § 371 ods. 3 Trestného poriadku) skúmať a meniť správnosť a úplnosť skutku zisteného práve na podklade už skôr vykonaného hodnotenia dôkazov, ktoré sa realizuje v konaní pred súdmi nižšej inštancie.

Nemožno sa účinne domáhať naplnenia dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku v prípade, ak súdom ustálený obsah a rozsah vlastnej úvahy o voľbe použitých dôkazných prostriedkov a hodnotenia z nich získaných výsledkov (tzn. hodnotenia dôkazov) na podklade § 2 ods. 10, resp. ods. 12 Trestného poriadku nevyhovuje predstavám dovolateľa. Ak by totiž záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu vykonaný v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, a tak by predstavoval spôsobilý podklad pre dovolací prieskum zo strany najvyššieho súdu (konajúceho v zmysle „iniciačného“ procesného úkonu obvineného ako osoby oprávnenej podať dovolanie v zmysle skôr citovaných ustanovení Trestného poriadku), takýto výklad by odporoval principiálnej viazanosti odvolacieho súdu zisteným skutkom podľa § 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Trestného poriadku.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku treba súčasne chápať aj ako základné interpretačné a napokon i kvalitatívne kritérium pre dovolanie podané niektorou zo strán pôvodného konania - tzv. základného konania predchádzajúcemu podaniu dovolania (§ 369 ods. 2 v spojení s ods. 5 Trestného poriadku). Vyjadruje totiž základné argumentačné pravidlá konania pred dovolacím súdom, ktorých spoločným menovateľom je zákonom a stabilnou judikatúrou ustálený účel takto intencne vymedzeného odvolacieho konania: spravidla výsostné posudzovanie právnych otázok naproti prieskumu skutkových zistení realizovaných skôr vo veci konajúcimi a rozhodujúcimi súdmi. Uvedené je vyjadrením limitácie odvolacieho súdu správnosťou a úplnosťou zistenia skutkového stavu skôr vo veci konajúcimi súdmi, a tak pretavením princípu, že správnosť a úplnosť zisteného skutku je doménou základného konania, do ktorej môže dovolací súd zasahovať len výnimočne, a to len vtedy ak dovolanie podá minister spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

S tým plne korešponduje záver, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamená ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva strany v

konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov (nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 339/08, II. ÚS 197/07, II. ÚS 78/05, IV. ÚS 252/04).

Najvyšší súd sumarizuje:

V prípade dovolania podaného obvineným nemožno opätovne (nakoľko za týmto účelom je obvinenému poskytnutý dostatočne široký priestor v konaní o riadnom opravnom prostriedku - odvolaní) namietat' proti skutkovým zisteniam súdov - ktoré sú založené práve na výsledkoch vykonaného dokazovania v rozsahu, ktorý súd považoval za dostatočný - prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštalácie. V dovolacom konaní nemožno účinne namietat' zvolené, resp. použité dôkazné prostriedky a na ich podklade vykonané hodnotenie dôkazov v intenciách § 2 ods. 10, resp. ods. 12 Trestného poriadku, ak takéto „finálne“ hodnotenie v konečnom dôsledku nevyhovuje predstavám obvineného. Tento kruh viazanosti správnosťou a úplnosťou zisteného skutku sa v tomto kroku uzatvára - práve s poukazom na § 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Trestného poriadku.

Z obsahu dovolania možno abstrahovať, že v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku obvinený namietal, že súd vychádzal z nesprávneho vyhodnotenia okolností spáchania skutku, nevysporiadal sa s jeho argumentami, a tým zásadným spôsobom porušil jeho právo na spravodlivý proces a zásadu in dubio pro reo, pričom má za to, že celé trestné konanie vykazovalo známky nezákonnosti, a to z dôvodu väd a nezákonnosti vznesenia obvinenia. Ďalej prostredníctvom obhajcu namietal, že súd na hlavnom pojednávaní nevypočul poškodeného a pri rozhodovaní o vine vychádzal z výpovede poškodeného z prípravného konania, ktorá bola na hlavnom pojednávaní prečítaná podľa § 263 ods. 3 písm. a) Trestného poriadku napriek tomu, že obvinený na to nedal súhlas, a preto obvinený, ako i obhajoba nemohla na hlavnom pojednávaní klásť poškodenému otázku.

Najvyšší súd v prvom rade uvádza, že obvinený v tomto dovolacom konaní uplatnil v rámci ním podanom dovolaní obsahovo totožnú argumentáciu, ako v dovolaní, o ktorom už rozhodol iný senát najvyššieho súdu v uznesení, sp. zn. 5Tdo/66/2024, z 21. novembra 2024. Keďže obvinený v dovolaní z 3. decembra 2026 neuviedol žiadne nové skutočnosti alebo argumenty, ktoré by odôvodňovali odlišné posúdenie veci, najvyšší súd nepovažuje za potrebné uvedené závery opätovne reprodukovať, a preto vo vzťahu k argumentácii obvineného týkajúcej sa porušenia jeho práva na spravodlivý proces, nezákonnosti vznesenia obvinenia, námietkam smerujúcim proti záverom súdov o vine obvineného a údajné nevysporiadanie sa s jeho argumentáciou, odkazuje na strany 7 až 8 uvedeného uznesenia, nakoľko neexistuje dôvod sa od prijatých právnych záverov odchýliť.

Vo vzťahu k obvineným namietaným skutkovým záverom najvyšší súd uvádza, že nesúhlas obvineného so závermi, ktoré vyplynuli zo svedeckých výpovedí a ostatných dôkazov, nemení nič na skutočnosti, že detailným spôsobom koncipované odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu nepochybne spĺňajú požiadavku zákonnosti, presvedčivosti a preskúmateľnosti, jasne a zrozumiteľne dávajú odpovede na všetky právne a skutkové relevantné otázky súvisiace s predmetom trestného konania a zároveň z nich vyplýva vzťah medzi obsahom vo veci vykonaných dôkazov a deklarovanými skutkovými zisteniami na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Najvyšší súd preto nemá právomoc zasahovať do hodnotenia dôkazov vykonaného súdmi nižších stupňov, pričom tvrdenie obvineného, že hodnotenie dôkazov nezodpovedá jeho očakávaniam nemožno považovať za dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (ako ani žiaden iný z katalógu dovolacích dôvodov dostupných pre obvineného v rámci § 371 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku).

K nevypočutiu poškodeného na hlavnom pojednávaní najvyšší súd zo spisového materiálu zistil, že na hlavnom pojednávaní konanom 14. septembra 2023 súd prostredníctvom videokonferencie zistil, že predvedenie poškodeného nebolo úspešné, pretože tento sa nezdržoval v mieste bydliska a miesto aktuálneho pobytu poškodeného sa príslušníkom PZ nepodarilo zistiť a po zhodnom vyjadrení strán, že súhlasia, aby sa hlavné pojednávanie vykonalo v neprítomnosti poškodeného, súd vykonal hlavné

pojednávane v jeho neprítomnosti. Zo zápisnice z uvedeného hlavného pojednávania ďalej vyplýva, že dožiadaný sudca oznámil súdu, že predvedenie poškodeného nebolo úspešné a nie je možné zistiť jeho miesto pobytu, a preto súd uznesením podľa § 263 ods. 3 písm. a) Trestného poriadku prečítal zápisnicu o výsluchu svedka poškodeného z prípravného konania, ktorá bola vykonaná kontradiktórnym spôsobom za účasti obhajcu obvineného (č. l. 135 - 150 vyšetrovacieho spisu), k čomu nemal obvinený žiadne pripomienky, ani návrhy na doplnenie dokazovania (č. l. 915 - 920 a 966), preto nie je pravda, ako tvrdí obvinený v dovolaní, že nedal súhlas k čítaniu tejto výpovede. K tomu najvyšší súd dodáva, že zo správy o pokuse realizácie predvedenia Okresným súdom Tiszaújváros vyplýva, že poškodeného nebolo možné nájsť (č. l. 955).

Najvyšší súd zároveň poukazuje na skutočnosť, že námietku týkajúcu sa prečítania výpovede poškodeného obvinený uplatnil až v dovolaní. Z obsahu jeho odvolania nevyplýva, že by namietal zákonnosť alebo prípustnosť prečítania zápisnice o výsluchu poškodeného. Obvinený v odvolaní v tejto súvislosti iba poukazoval na obsah prečítanej zápisnice a uvádzal, čo z výpovede poškodeného podľa jeho názoru vyplýva. Nešlo teda o námietku smerujúcu proti samotnému procesnému postupu súdu pri vykonaní tohto dôkazu. Za týchto okolností najvyšší súd konštatuje, že obvinený túto námietku s poukazom na § 371 ods. 4 Trestného poriadku nemôže v dovolacom konaní účinne použiť.

Preto najvyšší súd vyhodnotil argumentáciu obvineného vzťahujúcu sa k dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku možno uplatniť len v prípade, ak dôjde k porušeniu zákonných ustanovení upravujúcich vykonávanie jednotlivých dôkazných prostriedkov. Vzťahuje sa k najdôležitejšej fáze trestného konania - k dokazovaniu. Dokazovanie prebieha v štyroch etapách. Prvou je vyhľadávanie dôkazov, druhou ich zabezpečenie, treťou ich vykonávanie a poslednou etapou dokazovania je hodnotenie dôkazov. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku sa týka predovšetkým tretej etapy dokazovania, t. j. vykonávania dôkazov súdom, ale zahŕňa aj predchádzajúce dve štádiá dokazovania (vyhľadávanie a zabezpečovanie), pretože dôkazy zadovážené v rozpore so zákonom, eventuálne získané nezákonným donútením alebo hrozbou s výnimkou prípadu, keď sa použije ako dôkaz proti osobe, ktorá také donútenie alebo hrozbu donútenia použila (§ 119 ods. 4 Trestného poriadku), nie sú v trestnom konaní použiteľné a hodnotiteľné. V rámci uvedeného dovolacieho dôvodu sa preto skúma predovšetkým postup orgánov činných v trestnom konaní a súdu pri získavaní a vykonávaní dôkazov, ktoré slúžili ako podklad pre rozhodnutie vo veci.

Obvinený neuviedol explicitne, v čom má spočívať naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku. Z obsahu jeho dovolania však najvyšší súd vyvodil, že naplnenie uvedeného dovolacieho dôvodu obvinený spája so spôsobom, akým súdy vyhodnotili znalecký posudok znalca z odboru, ktorý skúmal pôvodcov biologického materiálu zaisteného na veciach poškodeného. Obvinený namietal, že súd dôkaz, ktorého závery podľa jeho názoru vyznievali v jeho prospech, vyhodnotil v rozpore so zákonom v jeho neprospech. Najvyšší súd aj vo vzťahu k tejto námietke obvineného odkazuje na odôvodnenie uznesenia, sp. zn. 5Tdo/66/2024, z 21. novembra 2024, konkrétne na stranu 10 uznesenia. Aj v tomto prípade totiž ide o obsahovo totožnú námietku, s ktorou sa už najvyšší súd náležite vysporiadal, a preto nepovažuje za účelné opakovane reprodukovat' už vyslovené závery.

Najvyšší súd na tomto mieste uvádza, že naplnenia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku sa nemožno účinne domáhať v prípade, ak súdom ustálený obsah a rozsah vlastnej úvahy o voľbe použitých dôkazných prostriedkov, no v konkrétnom prípade najmä hodnotenia z nich získaných výsledkov (tzn. hodnotenia dôkazov) nevyhovuje predstavám dovolateľa. Ak by záver orgánu

činného v trestnom konaní alebo súdu vykonaný v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa § 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Trestného poriadku.

V súhrne preto platí, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku môže byť naplnený len vtedy, ak súd vykonal dôkazy nezákonným spôsobom, tzn. že pri ich vykonávaní (ale aj získaní v prípravnom konaní) bol porušený zákon. V rámci dovolacieho konania môže najvyšší súd preskúmať len to (ak dovolanie nepodal minister spravodlivosti Slovenskej republiky podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku) či jediný usvedčujúci dôkaz alebo viaceré rozhodujúce usvedčujúce dôkazy boli vykonané zákonným spôsobom.

Na základe vyššie uvedených skutočností najvyšší súd dospel k záveru o zákonnosti vykonaného dokazovania, a preto nemôže ďalej spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy, ako ani ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov.

Z uvedeného vyplýva, že v trestnej veci obvineného nemožno dospieť k záveru o tom, že by bol naplnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, a preto aj v tejto časti dovoláciu argumentáciu obvineného najvyšší súd odmietol ako zjavne nedôvodnú.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať, ani meniť.

Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia existencie tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy nižšieho stupňa, a teda dôvodom dovolania nemôžu byť skutkové zistenia, čo vyplýva z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je odvolacou inštanciou zameranou na preskúmavanie rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný - podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu.

Ustálenie záveru o naplnení, či nenaplnení znakov skutkovej podstaty trestného činu vždy podlieha rozboru dôkaznej situácie a okolností prípadu, pričom postup podľa § 119 ods. 1 Trestného poriadku (čo je tak isto kategória procesného práva) ukladá povinnosť dokazovať v trestnom konaní najmä:

a) či sa stal skutok a či má znaky trestného činu,

- b) kto tento skutok spáchal a z akých pohnútok,
- c) závažnosť činu vrátane príčin a podmienok jeho spáchania,
- d) osobné pomery páchatel'a v rozsahu potrebnom na určenie druhu a výmery trestu a uloženie ochranného opatrenia a iné rozhodnutia,
- e) následok a výšku škody spôsobenú trestným činom,
- f) príjmy z trestnej činnosti a prostriedky na jej spáchanie, ich umiestnenie, povahu, stav a cenu.

Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie posúdenie trestnosti činu a tiež uloženie trestu v rozpore s § 2 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť (§ 24 - krajná núdza, § 25 - nutná obrana, § 26 - oprávnené použitie zbrane, § 27 - dovolené riziko, § 28 - výkon práva a povinnosti, § 29 - súhlas poškodeného, § 30 Trestného zákona - plnenie úlohy agenta), prípadne zániku trestnosti činu (najmä § 87 Trestného zákona - premlčanie trestného stíhania), resp. chybné rozhodnutia súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu (§ 41 Trestného zákona), súhrnného trestu (§ 42 Trestného zákona), trestu odňatia slobody na doživotie (§ 47 a nasl. Trestného zákona) a pod..

V zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku je dovolací súd viazaný zisteným skutkovým stavom veci tak, ako ho ustálili súdy nižšej inštancie, pričom nie je oprávnený posudzovať spôsob hodnotenia dôkazov a závery, ktoré z dokazovania skôr vo veci konajúce a rozhodujúce súdy vyvodili a ktoré sú podkladom pre zistenie skutkového stavu. Preto platí, že vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého prípadne druhého stupňa môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, no nikdy nie námietky skutkové.

Bezprostredným následkom uplatnenia nesprávnych dovolacích námietok je to, že podané dovolanie je v prevažnej časti len ďalším odvolaním a formulovaním obhajobných tvrdení, s ktorými sa tomu zodpovedajúcim spôsobom vysporiadali riadne a adekvátne už súd prvého stupňa v spojení s odvolacím súdom. Tým je súčasne vylúčená akákoľvek polemika viažuca sa k údajnej nepreskúmateľnosti alebo arbitrárnosti dovolaním napadnutého uznesenia [viď úvahy najvyššieho súdu viažuce sa k obvinenému uplatnenému dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku].

Obvinený v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku namietal, že výrok rozsudku nie je v súlade s ustanovením § 163 ods. 2 Trestného poriadku, pretože jedným z kvalifikačných znakov trestného činu lúpeže je zmocnenie sa cudzej veci, a preto je nevyhnutné, aby v skutkovej vete bolo jasne uvedené, ktorá osoba sa zmocnila cudzej veci alebo mala úmysel zmocniť sa cudzej veci, pričom skutky smerujúce k zločinu lúpeže sú v skutkovej vete vzhľadom na označenie „jeden z obžalovaných“ pripisované buď Š. G. alebo U. D., a preto podľa obvineného zo skutkovej vety rozsudku okresného súdu vyplýva, že on sa dopustil prečinu výtržníctva.

Vo vzťahu k námietkam smerujúcim proti právnemu posúdeniu skutku najvyšší súd v celom rozsahu odkazuje na odôvodnenie uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Tdo/66/2024 z 21. novembra 2024, konkrétne na str. 12, kde boli tieto námietky podrobne posúdené s tým záverom, že u obvineného nebolo rozhodujúce, kto sa zmocnil čiernej tašky značky Puma a ďalších vecí, keďže obvinený poškodeného fyzicky napadol. Všetci traja obvinení si boli vedomí, že ich konanie smeruje k spáchaniu predmetného skutku spoločným konaním a boli s tým uzrozmenejší. K tomu najvyšší súd dodáva nasledovné:

Podľa § 20 Trestného zákona ak bol trestný čin spáchaný spoločným konaním dvoch alebo viacerých páchatel'ov (spolupáchatelia), zodpovedá každý z nich, ako keby trestný čin spáchal sám.

V praxi je možné stretnúť sa s rôznymi formami spolupáchatel'stva, pričom spoločné konanie spočíva v tom, že:

- a) každý môže uskutočniť celé konanie. Každý zo spolupáchatel'ov naplní všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu, takže ide o konanie rovnocennej povahy. V tomto prípade, keby sa uvedené konania posudzovali izolovane, každý z nich by naplnil celé konanie, ktoré predpokladá zákon,
- b) každý môže vykonať len časť konania predpokladaného skutkovou podstatou. Táto možnosť sa týka

najmä trestných činov, kde zákon predpokladá dve konania. Jeden zo spolupáchateľov naplní len časť konania (resp. jedno konanie) a druhý naplní zostávajúcu časť konania. Táto skutková podstata je naplnená až spojením jednotlivých čiastkových konaní. Keby sa uvedení spolupáchatelia posudzovali izolovane, nenaplnili by všetky znaky daného trestného činu. V súhrne však naplnili znaky, ktoré predpokladá určitá skutková podstata trestného činu,

c) každý zo spolupáchateľov vykonáva určitú činnosť, ktorá je až ako celok posudzovaná ako trestný čin. O spoločné konanie ide aj vtedy, ak každý zo spolupáchateľov svojim konaním uskutočnil len niektorý zo znakov skutkovej podstaty trestného činu, ktorá je potom naplnená len súhrnom týchto konaní, alebo aj vtedy, keď konanie každého zo spolupáchateľov je aspoň článkom reťaze, pričom jednotlivé činnosti - články reťaze - smerujú k priamemu vykonaniu trestného činu a len vo svojom celku tvoria jeho skutkovú podstatu a pôsobia súčasne.

Podľa ustálenej rozhodovacej praxe súdov, v prípadoch spáchania trestného činu lúpeže v skupine vzniká problém rozlišovania spolupáchateľstva a pomoci. Súd správne posudzuje ako spolupáchateľov nielen tých členov skupiny, ktorí naplňujú svojim konaním všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu lúpeže, ale i tých členov, ktorí po spoločnej dohode, výslovnej alebo konkludentnej, naplňujú každý len niektoré zo znakov skutkovej podstaty trestného činu lúpeže, ktorá je potom naplnená vo svojom celku len súhrnom konaní všetkých páchatel'ov. Napr. jeden páchatel' uskutočňuje násilie, druhý sa pri tom zmocňuje vecí napadnutého. (R 1/1980)

Vo veci obvineného je v skutkovej vete rozsudku jasne uvedené, že všetci obvinení naplnili skutkovú podstatu trestného činu lúpeže, a to vyjadrením: spoločným konaním [...] napadli poškodeného [...] tým spôsobom, že po tom ako spolu popíjali alkoholické nápoje, obžalovaný C. pristúpil k poškodenému a bez dôvodu mu dal dve facky [...] pričom obžalovaný spoločným konaním poškodenému S. M., narodenému XX. N. XXXX v L., občanovi Maďarska, trvale bytom L., A., D. Č.. XX spôsobili škodu odcudzením a poškodením vecí vo výške 62,50 EUR a odcudzením finančnej hotovosti mu spôsobili škodu vo výške približne 20,- EUR a 52,92 EUR (21.500,- HUF).

Pre dovolací súd je tak v zmysle uvedeného kľúčovým skutkové zistenie, podľa ktorého obvinený C. W. spáchal trestný čin tak, ako je uvedené v rozsudku súdu prvého stupňa, následne potvrdeného rozhodnutím odvolacieho súdu. Tam opísanému skutkovému stavu plne zodpovedá aj právny záver vyjadrený v posúdení konania obvineného ako zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona v súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona. Použitú právnu kvalifikáciu podľa citovaných ustanovení odôvodňujú všetky skutkové okolnosti, ktoré sú v popise skutku zahrnuté, a ktoré vyjadrujú naplnenie príslušných znakov skutkovej podstaty označeného trestného činu.

Preto, rešpektujúc zákaz skúmania a menenia zisteného skutku vyplývajúci z § 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Trestného poriadku, najvyšší súd uzatvára, že námietky obvineného a s tým súvisiaca argumentácia nenaplnia ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (ani žiadny iný).

S ohľadom na vyššie uvedené najvyšší súd dospel k záveru, že v trestnej veci obvineného nemožno konštatovať naplnenie žiadneho dovolacieho dôvodu, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.